

UPUTA ZA SIGURAN RAD – AUTOMEHANIČAR

Ova uputa za siguran rad programski odgovara završnom osposobljavanju za samostalan rad na siguran način pri obavljanju poslova i radnih zadataka na koje je radnik raspoređen.

ODRŽAVANJE MOTORNIH VOZILA

Osnovni izvori opasnosti pri radu su:

- Okliznuća i padovi na skliskim podovima u radioni.
- Padovi u nezaštićene otvore i jame za popravak vozila.
- Ozljeđe pri rukovanju ručnim i mehaniziranim alatima i strojevima za obradu metala.
- Pad dijelova vozila i pad vozila s dizalice.
- Udar električne struje.
- Pad vozila u montažnu jamu i nekontrolirano spuštanje uređaja za automatsko istovarivanje tereta.
- Ozljeđe kiselinom ili lužinom i udisanje plinova i para pri popravcima i punjenju aku-baterija.
- Otrovanje, opekline i ozljede kože pri odmašćivanju motora.
- Požar na vozilima ili u radionici.
- Trovanje ispušnim plinovima.
- Prekomjerna buka.

UPUTE ZA SIGURAN RAD

- Sve površine kojima se kreću radnici moraju biti tako izvedene i održavane da ne postoji opasnost od okliznuća ili padova. Sve prolivene tekućine treba odmah posuti suhim pijeskom i očistiti.
- Montažne jame moraju biti ograđene ili prekrivene čvrstim daskama.
- Za vrijeme kretanja vozila jama mora biti pokrivena. Tek kada se vozilo zaustavi i osigura, mogu se otkriti oni dijelovi jame koji su potrebni za rad.
- Za rad na popravcima i održavanju vozila treba upotrebljavati samo ispravan alat, i to samo u svrhe za koje je namijenjen.
- Alat se ne smije nositi u džepovima radnog odijela, već u odgovarajućim kutijama za alat. Svaki alat mora imati određeno mjesto na koje se odlaže.
- Pri odlaganju alata na police ili u kutije oštri dijelovi moraju biti okrenuti prema unutra.
- Odvijači se ne smiju upotrebljavati umjesto dljeteta, poluge ili probijača.
- Za određeni posao treba odabrati odgovarajući odvijač. Pri tome se predmet na kojem se radi ne smije držati u rukama, već mora biti sigurno učvršćen na radnom stolu.
- Ključevi se smiju koristiti samo za odvijanje, a ne za udaranje umjesto čekića.
- Za rad treba odabrati odgovarajući ključ, a ručice ključeva ne smiju se nastavljati polugama ili cijevima.
- Kliješta se ne smiju upotrebljavati umjesto ključa ili čekića.
- Čekići moraju imati dobro uklinjen gladak, čist i čitav držak.
- Za svaki posao treba odabrati čekić odgovarajuće težine.
- Čekić treba držati na kraju drška.
- Svi alati s reznim plohamama (sjekači, pile, noževi, turpije) moraju uvijek biti oštri odnosno nabrušeni.
- Tijekom korištenja alata s reznim plohamama alatom se treba tako služiti da se usmjerava od tijela.
- Tijekom korištenja alata kod kojih dolazi do odljetanja čestica treba nositi zaštitne naočale.
- Tijekom korištenja mehaniziranih alata posebnu pozornost treba posvetiti rotirajućim dijelovima.
- Uređaji za prijenos gibanja moraju biti u zatvorenom kućištu, a za zaštitu od rotirajućih alata u području radnog postupka treba primijeniti sigurne radne postupke.
- O svim uočenim oštećenjima na električnim instalacijama, uređajima i priboru treba odmah obavijestiti odgovornu osobu i prekinuti rad s mehaniziranim alatom.
- Za rad u montažnim jamama treba upotrebljavati alate i prijenosne lampe s malim naponom (24 i 42 V).
- Za podizanje vozila treba upotrebljavati samo ispravne ručne dizalice s uređajem za osiguranje od iznenadnog spuštanja.
- Za podizanje težih dijelova motora vozila (težih od 30 kg) trebaju se koristiti lančana, konzolna ili mosna dizalica. Na te dizalice teret se treba vezati pomoću užeta i kuke za vješanje. Na kuki dizalice i užadi za vezanje i vješanje mora biti oznaka dopuštene nosivosti.
- Kad se vozilo doveze iznad montažne jame, treba ga zakočiti ručnom kočnicom, isključiti motor te ručicu mjenjača staviti u položaj najmanjeg prijenosa.
- Za vrijeme rada u jami, motor mora biti ugašen.
- Ako se s vozila skidaju kotači, ispod osovine se moraju postaviti stalci. Kod popravljivanja vozila s uređajem za automatski istovar tereta, ispod podignute karoserije moraju se postaviti podupirači.
- Aku-baterije smiju se puniti i popravljati samo u posebno uređenim ventiliranim prostorijama.
- Za zaštitu od kiselina i lužina treba nositi zaštitne naočale s nepropusnim okvirima, gumene rukavice, štitnik za podlakticu te pregaču od plastike i gumenu obuću.
- Dijelovi motora ili vozila ne smiju se prati etiliziranim benzinom. Za navedene poslove mogu se koristiti druga otapala.
- Dijelove koji su bili u dodiru s etiliziranim benzinom ne smije se propuhivati ustima. Čišćenje i pranje dijelova motora treba se obavljati u posebnim posudama s poklopcima na mjestima gdje postoji ventilacija.
- Sve poslove kod kojih postoji mogućnost isparavanja para treba po mogućnosti obavljati na otvorenom prostoru ili u odgovarajućem ventiliranom prostoru.
- Da se otklone opasnosti od trovanja ispušnim plinovima, u svakoj radionici treba postaviti uređaje za odvođenje plinova s mjesta nastanka.
- Rad motora na vozilima treba, zbog prekomjerne buke, ispitivati na otvorenom prostoru ili uz upotrebu usnih štitnika.